

REVISJONSUTVALGETS ÅRSRAPPORT FOR 2014

1. Innledning

Revisjonsutvalget i Helse Nord RHF besto ved inngangen til 2014 av Inger Lise Strøm (leder), Kari Jørgensen, Inge Myrvoll og Kari Baadstrand Sandnes. Inge Myrvoll gikk ut av styret og revisjonsutvalget etter foretaksmøte 7. januar, og Arnfinn Sundsfjord ble i styremøte 26. februar oppnevnt til medlem med virkning fra samme dato. I styremøte 18. juni gikk Kari B. Sandnes ut av revisjonsutvalget og Sissel Alterskjær ble oppnevnt. Ved årets utgang består revisjonsutvalget dermed av:

- Inger Lise Strøm (leder)
- Kari Jørgensen
- Arnfinn Sundsfjord
- Sissel Alterskjær

2. Formål

Formålet med utvalgets arbeid fremgår av pkt 1 i gjeldende Instruks for revisjonsutvalget i Helse Nord RHF:

Revisjonsutvalget er et underutvalg av styret for Helse Nord RHF, som har til formål å styrke styrets fokus på virksomhetsstyring, tilsyn og kontroll i foretaksgruppen.

3. Revisjonsutvalgets møter

Det er avviklet fem møter i 2014. Fire ble holdt som fysiske møter, hvorav tre i tilknytning til styremøter. Ett av utvalgets møter var telefonmøte.

4. Utvalgets arbeid

Revisjonsutvalget har behandlet 27 saker i 2014. Her er en kort oversikt over de vesentligste temaene:

a) Vedrørende internrevisjonen i Helse Nord RHF:

- Planlegging av internrevisjonens arbeid
Revisjonsutvalget vedtok forslag til plan for internrevisjon 2015-2016 i november 2014, denne ble vedtatt av styret i sak 149-2014.
- Oppfølging av internrevisjonens arbeid
Internrevisjonens årsrapport for 2013 ble behandlet av revisjonsutvalget i februar 2014.

Internrevisjonen orienterer i hvert utvalgsmøte om sitt arbeid, og om andre forhold som berører revisjonsutvalgets ansvar og oppgaver. Pågående revisjonsprosjekter behandles ofte som egne saker, bl.a. når rapportutkast og endelige rapporter foreligger.

Revisjonsutvalget har to ganger i løpet av året (juni og november) behandlet en

oppdatert oversikt over internrevisjonens rapporter og oppfølgingen av disse, og i junimøtet fattet utvalget vedtak om prioritering av kommende revisjonsprosjekter.

I internrevisjonens årsrapport for 2014, som følger denne årsrapporten som vedlegg, er det gjort rede for status i forhold til toårsplanen 2014-2015, vedtatt i desember 2013.

- Internrevisjonens budsjett for 2015
Forslag til internrevisjonens budsjett for 2015 ble behandlet i revisjonsutvalget i august, og styrevedtatt budsjett er i samsvar med dette.

b) Vedrørende revisjonsutvalgets eget arbeid:

Revisjonsutvalgets årshjul, se vedlegg, viser når ulike ”faste” oppgaver/tema skal behandles i utvalget. Årshjulet har ligget til grunn for aktiviteten også i 2014.

c) Vedrørende ekstern revisjons arbeid og foretaksgruppens årsregnskap:

Det fremgår av instruksen at revisjonsutvalget skal følge opp ekstern revisjons arbeid. Dette innebærer bl.a. å føre tilsyn med at revisjonen utføres i samsvar med faglige standarder og profesjonelle krav, og ved å gjennomgå vesentlige forhold knyttet til Helse Nords årsregnskap/konsernregnskap sammen med ekstern revisor.

Revisjonsutvalget hadde i mars 2014 et møte med foretaksgruppens eksternrevisor KPMG og Helse Nord RHF's regnskapsleder, som ga en orientering om årsregnskapet for 2013, i forkant av styrets behandling av samme. Eksternrevisor deltok også i utvalgets møte i november 2014. Det ble da redegjorde for revisjonsteamets kompetanse og uavhengighet og kvalitetssikringen av arbeidet deres, og for revisjonen per annet tertial 2014 og planene for revisjon av årsoppgjøret.

5. Rapportering til styret

Rapportene om revisjonsutvalgets og internrevisjonens arbeid i 2013 ble lagt frem for styret i mars 2014. Utvalgets møte- og aktivitetsplan for 2014, vedtatt i desember 2013, ble lagt frem for styret som referatsak i februar 2014. Protokollene fra utvalgets møter er fortløpende lagt frem for styret som referatsaker.

26.01.2015

Inger Lise Strøm
Leder

Kari Jørgensen

Arnfinn Sundsfjord

Sissel Alterskjær

Vedlegg: - Revisjonsutvalgets årsplan – hovedaktiviteter
- Internrevisjonens årsrapport for 2014

REVISJONSUTVALGETS ÅRSPLAN - HOVEDAKTIVITETER

	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
RUs møte- og aktivitetsplan											Vedta plan for kommende år - referatsak til styret	
Plan for Internrevisjon											Behandle plan for fremlegging/vedtak i styret	
Budsjett internrevisjonen								Vedta budsjettforslag for IR (går til AD)				
Årsrapport RU og IR	Behandle for fremlegging i styret											
Årsregnskap, eksternt revisjon		Gjennomgå årsregnskap m/ revisor og regnsk.avd						Eksternrev. orienterer om revisjonsprosess m.m.				
Gjennomgang: oppfølging av IR-rapporter	Gjennomgang for RUs orientering							Gjennomgang for RUs orientering				

Vedtatt i Revisjonskomitéens sak 21/11.

NOTAT

Til: Revisjonsutvalget i Helse Nord RHF

INTERNREVISJONENS ÅRSRAPPORT FOR 2014

1) Innledning

a) Internrevisjonens plass i organisasjonen

Internrevisjonen er underlagt styret i Helse Nord RHF. Styret har oppnevnt et revisjonsutvalg med formål å styrke styrets fokus på virksomhetsstyring, tilsyn og kontroll i foretaksgruppen, blant annet ved å se etter at Helse Nord har en uavhengig og effektiv intern revisjon.

Internrevisjonen er faglig uavhengig av alle som kan revideres av internrevisjonen. Administrativt er internrevisjonen underlagt adm. direktør i Helse Nord RHF.

b) Formål med internrevisjonens arbeid

Formålet fremgår av pkt 1 i internrevisjonens instruks: *Internrevisjonen skal på vegne av styret i Helse Nord RHF evaluere og bidra til forbedringer i det regionale helseforetakets og foretaksgruppens virksomhetsstyring, risikostyring og internkontroll.*

Oppgaven utdypes i instruksens kap. 4, hvor pkt 4.1 er sentralt:

Internrevisjonen skal evaluere det regionale helseforetakets og foretaksgruppens virksomhetsstyring, risikostyring og internkontroll. I dette ligger bl.a. å se etter at risikostyring og internkontroll er tilpasset risikoen i foretaksgruppen og bidrar til å sikre

- *målrettet og kostnadseffektiv bruk av ressurser*
- *pålitelig rapportering av økonomiske data og andre virksomhetsdata*
- *etterleving av regelverk, eierkrav og øvrige kvalitetskrav.*

Internrevisjonen har også en rådgiverfunksjon, beskrevet i instruksens pkt 4.2:

Internrevisjonen skal innenfor sitt kompetanseområde gi uavhengige og objektive uttalelser, råd og veiledning for å bidra til forbedringer i foretaksgruppen.

2) Personalressurser

Det har ikke vært endringer i bemanningen i 2014. Tor Solbjørg er revisjonssjef, Hege Knoph Antonsen nestleder og Bjørn Ole Kristiansen internrevisor, alle i 100 % stilling.

Internrevisjonen kan engasjere eksternt bistand og i 2014 ble revisjonsprosjektet ”Tilrettelegging for realisering av gevinster i forbindelse med nytt sykehusbygg i Vesterålen” (prosjekt 2 nedenfor) gjennomført med bistand fra PricewaterhouseCoopers.

3) Internrevisjonens arbeid

Internrevisjonens tre hovedoppgaver er

- utføre bekreftelsesoppgaver i foretaksgruppen (revisjon)
- yte rådgivning i foretaksgruppen, og
- ivareta sekretærfunksjon for revisjonsutvalget.

Arbeidet i 2014 kan oppsummeres slik:

a) **Bekreftelsesoppgaver:**

Internrevisjonen arbeider ut fra styrevedtatte toårsplaner som rulleres årlig. Planen for 2014/2015, vedtatt i desember 2013, inneholdt tolv bekreftelsesoppdrag. Tre av disse ble fullført og styrebehandlet i Helse Nord RHF i 2014, mens to pågår ved årsskiftet. Fire ikke påbegynte prosjekter er videreført i styrevedtatt plan for 2015/2016. Status for prosjektene i revisjonsplanen for 2014/2015:

Prosjekt nr/tema	Status gjennomføring	Status styrets oppfølging
1. Kompetanse, arbeids- og hviletid i bilambulansetjenesten	Fullført. Rapport 01-05/14, styresak 106-2014.	Under oppfølging.
2. Tilrettelegging for realisering av gevinster i forbindelse med nytt sykehusbygg i Vesterålen	Fullført. Rapport 07/14, styresak 107-2014.	Under oppfølging.
3. Dokumentstyring i Helse Nord RHF	Fullført. Rapport 06/14, styresak 53-2014.	Avsluttet.
4. Strykninger av planlagte operasjoner	Pågår.	
5. Styring og kontroll med et utvalgt byggeprosjekt	Videreført i plan 2015/2016.	
6. Informasjonssikkerhet i forbindelse med FIKS-programmet	Videreført i plan 2015/2016 (noe endret).	
7. Samhandlingsreformen, utskrivning av pasienter til kommunene	Ikke videreført.	
8. Oppfølging av vedtatte fagplaner	Videreført i plan 2015/2016.	
9. Forskning	Ikke videreført.	
10. Oppfølging av private institusjoner	Videreført i plan 2015/2016.	
11. Refusjon fra NAV for foretakets løpende ytelser v/arbeidstakers fravær	Pågår.	
12. Oppfølging av kontrakter inngått i den regionale anskaffelsen av kliniske systemer (AKS)	Ikke videreført.	

Alle internrevisjonens rapporter legges fortløpende ut på Helse Nord's hjemmeside.

I revisjonen av *Kompetanse, arbeids- og hviletid i ambulansetjenesten* (prosjekt 1 ovenfor) konkluderte internrevisjonen med at alle sykehusforetakene har etablert en styring og kontroll som gir tilfredsstillende sikkerhet for at kompetansekravene

etterleves, men at det foreligger muligheter for å forbedre styringen med vedlikehold og videreutvikling av kompetansen. For alle fire var konklusjonen videre at det foreligger svakheter i tiltakene som skal sikre etterlevelse av kravene til arbeids- og hviletid, som har muliggjort et betydelig antall brudd på disse bestemmelsene.

Konklusjonen i prosjektet *Tilrettelegging for realisering av gevinster i forbindelse med nytt sykehusbygg i Vesterålen* (prosjekt 2 ovenfor) var at Nordlandssykehuset har iverksatt en rekke effektiviseringstiltak for å realisere de forutsatte driftsbesparelser, men at det i rapportering til styre og eier ikke er skilt mellom realiserte og forventede gevinster, og at gevinstmål/effekt mål av ikke-økonomisk karakter ikke har blitt konkretisert og omsatt til etterprøvbare mål. Internrevisjonen mener at det i kommende investeringsprosjekter i Helse Nord bør være tydeligere krav om gevinstmål/effekt mål i beslutningsprosessen – det bør framgå klart hvilke gevinster/effekter investeringen skal bidra til, og det bør kreves at disse effekter konkretiseres, risikovurderes, måles, rapporteres og følges opp gjennom hele prosjektperioden og over i driftsfasen.

I revisjonen av *Dokumentstyring i Helse Nord RHF* (prosjekt 3 ovenfor) ble det konkludert med at mangelfull oppfølging av informasjonen i dokumentstyringssystemet Docmap har ført til at forhold som krever korrigerende tiltak ikke har blitt identifisert. Et betydelig antall dokumenter i Docmap hadde passert revisjonsdato uten at gjennomført dokumentrevisjon var registrert, og internrevisjonen mente at flere mangler ved dokumentstyringen burde forbedres. I oppfølgingssak til styret i oktober (sak 104-2014) viste administrerende direktør til at rapportens anbefalinger er fulgt opp på en tilfredsstillende måte. De fleste anbefalinger kunne anses som gjennomført og de som ikke var det, var under gjennomføring med nært forestående tidsfrist.

b) Rådgivning:

Internrevisjonen har løpende gitt råd innenfor sitt kompetanseområde gjennom anbefalinger i revisjonsrapporter, innlegg/presentasjoner i møter og konferanser, besvaring av fagspørsmål og deltakelse i prosjekter/arbeidsgrupper i foretaksgruppen.

c) Sekretariat for revisjonsutvalget:

Internrevisjonen er sekretariat for revisjonsutvalget i Helse Nord RHF. Funksjonen ivaretas av revisjonssjef og nestleder i fellesskap, og går bl.a. ut på å sette opp sakliste i samarbeid med utvalgets leder, forberede sakene og presentere dem i møtene, skrive protokoll, sørge for arkivering og håndtere de praktiske sider rundt møteavviklingen.

Utvalget holdt fem møter i 2014. Revisjonssjefen deltok i alle møtene, nestleder i tre av dem.

4) Samarbeid og kontakter

Revisjonssjefen møter i utvidet ledergruppe i Helse Nord RHF en gang i måneden for utveksling av informasjon med administrasjonen, og er til stede i de fleste styremøtene i Helse Nord RHF. Ved revisjonssjefens fravær i disse møtene har nestleder stilt.

Kontakt og samarbeid med relevante fagmiljøer er viktig, og foregår bl.a. slik:

a) RHF-internrevisorforum

Det er etablert et eget forum hvor alle ansatte i internrevisjonen i de fire RHF-ene møtes for å utveksle erfaringer og drøfte faglige og praktiske spørsmål. I 2014 ble det holdt et dagsmøte på Gardermoen hvor vi orienterte hverandre om aktuelle tema i den enkelte region – personellsituasjon, interessante prosjekter m.m. I september hadde vi en samling over to dager i Bodø, med følgende hovedtemaer: Ledelsens gjennomgang (internkontroll), COSOs oppdaterte rammeverk for internkontroll, internasjonale utviklingstrekk i internrevisjon og internrevisjon i en organisasjon under omstilling.

Alle fra internrevisjonen i Helse Nord RHF deltok i begge samlingene.

b) Nettverk for ansatte internrevisjonsledere

Norges Interne Revisorers Forening (NIRF) har etablert et eget nettverk for ansatte ledere av internrevisjonsenheter. Her utveksles erfaringer og synspunkter om strategiske, faglige og administrative temaer. Det var fem møter i nettverket i 2014 og revisjonssjefen deltok i to av disse, ett hvor temaet var ”korrupsjonsrisiko” og ett med tittel ”Risiko i fokus”.

c) Regionalt internrevisjonsnettverk i Helse Nord:

Internrevisjonen i Helse Nord RHF leder et internrevisjonsnettverk i foretaksgruppen, hvor mandatet går ut på utveksling av erfaringer og informasjon, kompetanseheving og samordning av revisjonsaktiviteter i Helse Nord. Det er gjennomført to møter i 2014.

d) Revisorforeninger:

Alle de ansatte i internrevisjonen er medlem av Norges Interne Revisorers Forening (NIRF). Revisjonssjefen sitter i foreningens styre, og deltar i NIRFs programkomité som styrets representant.

Revisjonssjefen er også medlem av Den norske Revisorforening (DnR), som gir tilgang til relevant faginformasjon, kurs, tidsskrifter og annen faglitteratur.

e) Annet:

Lederne av internrevisjonen i de fire regionale helseforetakene ble i november kontaktet av en arbeidsgruppe under ledelse av Helse- og omsorgsdepartementet. Gruppen ønsket innspill til en rapport hvor man vurderer eventuelle akkrediterings-/sertifiserings-/godkjenningsordninger for sykehus, som et grunnlag for arbeidet med Nasjonal helse- og sykehusplan. Revisjonssjefen i Helse Nord engasjerte seg aktivt i arbeidet og gjennomførte, sammen med lederne av internrevisjonen i Helse Sør-Øst og Helse Midt-Norge, et telefonmøte med arbeidsgruppens leder og sekretær. Etter møtet sendte vi en felles, skriftlig tilbakemelding til arbeidsgruppen.

Internrevisjonen legger vekt på å ha god kontakt med Helse Nord's eksterne revisor (KPMG), Riksrevisjonen og ulike tilsynsmyndigheter. Slike kontakter er bl.a. viktig for å oppnå en best mulig ressursutnyttelse, bli oppmerksom på risikoområder og unngå overlappende revisjons-/kontrollarbeid. Revisjonssjefen deltok i det faste, årlige møtet mellom Riksrevisjonen og RHF-enes internrevisjoner i august.

5) Faglig oppdatering og utvikling

Det følger av styrevedtatt instruks at Internrevisjonen i Helse Nord RHF skal ha høy revisjonsfaglig kompetanse. Alle internrevisjonens ansatte er nå diplomerte internrevisorer etter at også vår sist tilsatte har fullført Master of management-programmet *Intern revisjon; Governance - Risikostyring - Intern styring og kontroll* ved Handelshøyskolen BI. Ved dette studiet holdt revisjonssjefen i 2014, som tidligere år, en forelesning om internrevisjon og risikostyring i helseforetak. Revisjonssjefen deltok også, og hadde et innlegg, på Nasjonal fagkonferanse i offentlig revisjon, og han har forelest om risikostyring på Universitetet i Nordland. I oktober holdt han, i samarbeid med en partner i revisjonsfirmaet BDO et dagskurs om COSOs oppdaterte rammeverk for internkontroll ("COSO 2013"), i regi av NIRF.

Hele avdelingen deltok på NIRFs årskonferanse som ble avholdt i Oslo med hovedtema *Samfunnsansvar og risikostyring*. Revisjonssjefen deltok også på den internasjonale internrevisororganisasjonen IIAs årlige konferanse som denne gang var i London, og nestleder deltok på den europeiske internrevisororganisasjonen ECIIAs årlige konferanse som ble avviklet i Budapest.

6) Budsjett, ressursbruk

2014-budsjettet har gitt internrevisjonen nødvendig rom for å planlegge og gjennomføre arbeidet hensiktsmessig og effektivt. Internrevisjonen har drevet innenfor de gitte rammer.

7) Avslutning

2014 har vært et godt driftsår i internrevisjonen, og vi har jobbet i henhold til vedtatt plan. Vi blir godt mottatt i hele foretaksgruppen og har et klart inntrykk av at det oppfattes som positivt at vi overvåker internkontrollen og risikostyringen i regionen og yter faglig bistand. Vår opplevelse er at foretakene og de berørte medarbeiderne gjør sitt beste for å legge til rette for en effektiv gjennomføring av revisjonsprosjektene.

Bodø, 19. januar 2015

Tor Solbjørg,
revisjonssjef
Helse Nord RHF